

Swisslion Industrija alata a.d. Trebinje

**NOTE UZ FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ
ZA 2013. GODINU**

TREBINJE, februar 2014. godine

SADRŽAJ

	Strana
BILANS STANJA – redovna šema	1
BILANS USPJEHA – redovna šema	8
BILANS STANJA – skraćena šema	14
BILANS USPJEHA – skraćena šema	16
BILANS TOKOVA GOTOVINE	17
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	19
1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	21
2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	23
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	27

BILANS STANJA – redovna šema

na dan 31.12.2013. godine

U KM

Grupa ili dio grupe računa	POZICIJA	Oznaka AO P-a	Iznos tekuće godine			Iznos preth. godine (počet. stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA	001	46.374.814	10.596.208	35.778.606	41.584.594
	A. STALNA IMOVINA (I+II+III+IV+V)					
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (1 do 5)	002	112.569	30.700	81.869	35.232
010	1. Ulaganja u razvoj	003	0	0	0	0
011	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava	004	20.341	0	20.341	20.341
012	3. Goodwill	005	0	0	0	0
014	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	92.228	30.700	61.528	14.891
015,016	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	0	0	0	0
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (1 do 6)	008	46.252.200	10.565.508	35.686.692	41.539.317
020	1. Zemljište	009	5.832.500	0	5.832.500	7.414.520
021	2. Građevinski objekti	010	23.016.197	2.295.465	20.720.732	23.812.493
022	3. Postrojenja i oprema	011	16.391.753	8.172.326	8.219.427	10.312.304
023	4. Investicione nekretnine	012	1.011.750	97.717	914.033	0

NOTE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

027,02 8	5. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	013	0	0	0	0
029	6. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	014	0	0	0	0
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (1 do 5)	015	0	0	0	0
030	1. Šume	016	0	0	0	0
031	2. Višegodišnji zasadi	017	0	0	0	0
032	3. Osnovno stado	018	0	0	0	0
033	4. Sredstva kulture	019	0	0	0	0
038,03 9	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020	0	0	0	0
04	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (1 do 8)	021	10.045	0	10.045	10.045
040,dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022	0	0	0	0
041,dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023	9.662	0	9.662	9.662
042,dio 049	3. Dugoročni krediti povezanih pravnim licima	024	0	0	0	0
043,dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025	0	0	0	0
044,dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026	0	0	0	0
045,dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027	0	0	0	0
046,dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijanja	028	0	0	0	0
048,dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029	383	0	383	383

050	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030	0	0	0	0
	B. TEKUĆA IMOVINA (I+II+III)	031	14.006.932	85.524	13.921.408	14.139.253
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (1 do 6)	032	10.101.458	27.843	10.073.615	10.345.575
10	1. Zalihe materijala	033	2.424.253	0	2.424.253	2.635.832
11	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, polupropizvoda i nedovršenih usluga	034	1.436.559	0	1.436.559	1.828.487
12	3. Zalihe gotovih proizvoda	035	6.056.621	0	6.056.621	5.704.955
13	4. Zalihe robe	036	38.517	0	38.517	58.636
14	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	037	132.858	27.843	105.015	105.015
15	6. Dati avansi	038	12.650	0	12.650	12.650
	II KRATK. POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (1 do 5)	039	3.905.474	57.681	3.847.793	3.793.678
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (a do d)	040	3.578.039	57.681	3.520.358	2.903.552
200,dio 209	a) Kupci - povezana pravna lica	041	0	0	0	0
201,dio 209	b) Kupci u zemlji	042	350.798	57.681	293.117	191.304
202,dio 209	v) Kupci u inostranstvu	043	2.516.835	0	2.516.835	2.091.614
21	g) Potraživanja iz specifičnih poslova	044	0	0	0	0
22	d) Druga kratkoročna potraživanja	045	710.406	0	710.406	620.634
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (a do ž)	046	0	0	0	0
230,dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	047	0	0	0	0
231,dio	b) Kratkoročni krediti u zemlji	048	0	0	0	0

239						
232,dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	049	0	0	0	0
233,23 4	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	050	0	0	0	0
235,dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	051	0	0	0	0
236,dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	052	0	0	0	0
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	053	0	0	0	0
238,dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	054	0	0	0	0
24	3. Gotovina i ekvivalenti (a+b)	055	308.789	0	308.789	605.037
240	a) Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	056	0	0	0	0
241- 249	b) Gotovina	057	308.789	0	308.789	605.037
27	4. Porez na dodatu vrijednost	058	18.646	0	18.646	59.990
280- 289 osim28 8	5. Aktivna vremenska razgraničenja	059	0	0	0	225.099
288	III. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	060	0	0	0	0
29	V. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	061	0	0	0	0
	G. POSLOVNA IMOVINA (A+B+V)	062	60.381.746	10.681.732	49.700.014	55.723.847
88	D. VANBILANSNA AKTIVA	063	0	0	0	0
	Đ. UKUPNA AKTIVA (G+D)	064	60.381.746	10.681.732	49.700.014	55.723.847

BILANS STANJA – redovna šema (nastavak)
na dan 31.12.2012. godine

U KM

Grupa ili dio grupe računa	POZICIJA	Ozn aka AO P-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos prethodne godine
1	2	3	4	5
	P A S I V A	101		
	A. KAPITAL (I-II+III+IV+V+VI-VII+VIII-IX)		4.146.763	10.185.006
30	I OSNOVNI KAPITAL (1 do 6)	102	38.162.295	38.162.295
300	1. Akcijski kapital	103	38.162.295	38.162.295
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104	0	0
303	3. Zadržni udjeli	105	0	0
304	4. Ulozi	106	0	0
305	5. Državni kapital	107	0	0
306	6. Ostali osnovni kapital	108	0	0
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109	0	0
320	III EMISIONA PREMIJA	110	0	0
dio 32	IV REZERVE (1 + 2)	111	0	0
321	1. Zakonske rezerve	112	0	0
322	2. Statutarne rezerve	113	0	0
330,331,334	V REVALORIZACIONE REZERVE	114	20.157.502	22.853.550
332	VI NERALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	115	0	0
333	VII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	116	0	0
34	VIII NERASPOREĐENI DOBITAK (1 do 4)	117	0	0
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	118	0	0
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	119	0	0
342	3. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	120	0	0
343	4. Neto prihod od samostalne djelatnosti	121	0	0
35	IX GUBITAK DO VISINE KAPITALA (1+2)	122	54.173.034	50.830.839
350	1. Gubitak ranijih godina	123	50.216.362	45.552.156
351	2. Gubitak tekuće godine	124	3.956.672	5.278.683
40	B. DUGOROČNA REZERVISANJA (1 do 6)	125	376.529	376.529
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	126	0	0

401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	127	0	0
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	128	0	0
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	129	376.529	376.529
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	130	0	0
405	6. Ostala dugoročna rezervisanja	131	0	0
	V. OBAVEZE (I + II)	132	45.176.722	45.162.312
41	I DUGOROČNE OBAVEZE (1 do 8)	133	18.107.196	17.967.700
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	134	17.113.513	17.113.513
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	135	0	0
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	136	0	0
413,41 4	4. Dugoročni krediti	137	993.683	854.187
415,41 6	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	138	0	0
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	139	0	0
418	7. Odložene poreske obaveze	140	0	0
419	8. Ostale dugoročne obaveze	141	0	0
42-49	III KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 10)	142	27.069.526	27.194.612
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (a do g)	143	12.349.871	12.440.068
420- 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	144	0	498.160
424,42 5	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu do godinu dana	145	8.485.348	8.606.600
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	146	0	0
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	147	3.864.523	3.335.308
43	2. Obaveze iz poslovanja (a do g)	148	3.790.787	3.072.664
430	a) Primljeni avansi, depoziti i kaucije	149	0	0
431	b) Dobavljači - povezana pravna lica	150	0	0
432,43 3	v) Ostali dobavljači	151	3.790.787	3.072.664
439	g) Ostale obaveze iz poslovanja	152	0	0
44	3. Obaveze iz specifičnih poslova	153	0	0
45	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	154	9.778.073	10.268.559
46	5. Druge obaveze	155	785.691	789.457
47	6. Porez na dodatu vrijednost	156	0	0
48,osi m481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	157	361.604	549.802
481	8. Obaveze za porez na dobitak	158	0	0
49,osi m495	9. Pasivna vremenska razgraničenja	159	3.500	74.062

495	10. Odložene poreske obaveze	160	0	0
	G. POSLOVNA PASIVA (A do V)	161	49.700.014	55.723.847
89	D. VANBILANSNA PASIVA	162	0	0
	Đ. UKUPNA PASIVA (G+D)	163	49.700.014	55.723.847

BILANS USPJEHA – redovna šema
u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine

U KM

Grupa ili dio grupe računa	POZICIJA	Oznaka AO P-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI I POSLOVNI PRIHODI (1 do 4-5+6-7+8)	201	15.861.501	17.815.151
60	1. Prihodi od prodaje robe (a do v)	202	208.282	151.665
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	0	0
601	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	156.830	150.550
602	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	51.452	1.115
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (a do v)	206	15.662.938	16.963.830
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207	0	0
611	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	1.506.400	1.338.892
612	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209	14.156.538	15.624.938
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210	18.543	15.536
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211	0	684.120
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212	40.262	0
640.641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koje se ne amortizuju	213	0	0
642.643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koje se ne amortizuju	214	0	0
65	8. Ostali poslovni prihodi	215	12.000	0
	II POSLOVNI RASHODI (1 do 8)	216	19.556.030	21.986.302
50	1. Nabavna vrijednost prodate robe	217	196.235	147.943
51	2. Troškovi materijala	218	7.682.389	8.698.978
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (a+b)	219	7.467.236	8.824.521
520.521	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	7.039.863	8.494.155

522.5 29	b) Ostali lični rashodi	221	427.373	330.366
53	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	758.290	771.146
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (a+b)	223	2.720.783	2.899.502
540	a) Troškovi amortizacije	224	2.720.783	2.828.940
541- 549	b) Troškovi rezervisanja	225		70.562
55 osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	625.477	492.056
555	7. Troškovi poreza	227	101.002	149.624
556	8. Troškovi doprinosa	228	4.618	2.532
	B. POSLOVNI DOBITAK (A-B)	229	0	0
	V. POSLOVNI GUBITAK (B-A)	230	3.694.529	4.171.151
66	G. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI I FINANSIJSKI PRIHODI (1 do 6)	231	46.615	63.513
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232	0	0
661	2. Prihodi od kamata	233	0	0
662	3. Pozitivne kursne razlike	234	46.615	59.253
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235	0	0
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236	0	0
669	6. Ostali finansijski prihodi	237	0	4.260
56	II FINANSIJSKI RASHODI (1 do 5)	238	817.792	1.059.158
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239	0	0
561	2. Rashodi kamata	240	434.420	550.271
562	3. Negativne kursne razlike	241	58.546	86.162
563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242	0	0
569	5. Ostali finansijski rashodi	243	324.826	422.725
	D. DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (B-V+G)	244	0	0
	Đ. GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (V-B+G)	245	4.465.706	5.166.796
67	E. OSTALI PRIHODI I RASHODI I OSTALI PRIHODI (1 do 10)	246	1.148.229	412.813
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247	1.004.777	150.556
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248	0	0
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249	0	0
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250	0	0
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	251	0	0

675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252	850	0
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253	4.319	1.835
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254	0	0
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255	3.278	899
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256	135.005	259.523
57	II OSTALI RASHODI (1 do 10)	257	639.195	524.700
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258	488.000	486.435
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259	0	0
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260	0	0
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261	0	0
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	262	0	0
575	6. Gubici po osnovu prodatog materijala	263	1.130	0
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264	2.076	1.786
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika	265	0	0
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	102.678	0
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	45.311	36.479
	Ž. DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (I-II)	268	509.034	0
	Z. GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (II-I)	269	0	111.887
68	I. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (1 do 9)	270	0	0
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja	271	0	0
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272	0	0
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273	0	0
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	274	0	0

684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i fin. sredstava raspoloživih za prodaju	275	0	0
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276	0	0
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277	0	0
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala	278	0	0
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279	0	0
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI STALNE IMOVINE (1 do 8)	280	0	0
580	1. Obezvrijeđenje nematerijalnih ulaganja	281	0	0
581	2. Obezvrijeđenje nekretnina, postrojenja i opreme	282	0	0
582	3. Obezvrijeđenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283	0	0
583	4. Obezvrijeđenje bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	284	0	0
584	5. Obezvrijeđenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285	0	0
585	6. Obezvrijeđenje zaliha materijala i robe	286	0	0
586	7. Obezvrijeđenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287	0	0
589	8. Obezvrijeđenje ostale imovine	288	0	0
	J. DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (I-II)	289	0	0
	K. GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (II-I)	290	0	0
690.6 91	L. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	291	0	0
590.5 91	LJ. RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	292	0	0
	M. DOBITAK ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA 1. Dobitak prije oporezivanja	293	0	0

	2. Gubitak prije oporezivanja	294	3.956.672	5.278.683
	UKUPNI PRIHODI (201+231+246+270+291)		17.056.345	18.291.477
	UKUPNI RASHODI (216+238+257+280+292)		21.013.017	23.570.160
721	N. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT 1. Poreski rashodi perioda	295	0	0
dio 722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	296	0	0
dio 722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	297	0	0
	NJ. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA 1. Neto dobitak tekuće godine	298	0	0
	2. Neto gubitak tekuće godine	299	3.956.672	5.278.683
723	O. MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	300		
	P. OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU I DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (1 do 6)	301		
	1. Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	302	0	0
	2. Dobici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	303	0	0
	3. Dobici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	304	0	0
	4. Aktuarski dobici od planova definisanih primanja	305	0	0
	5. Efektivni dio dobitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	306	0	0
	6. Ostali dobici utvrđeni direktno u kapitalu	307		
	II GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (1 do 5)	308		
	1. Gubici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	309	0	0
	2. Gubici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	310	0	0
	3. Aktuarski gubici od planova definisanih primanja	311	0	0
	4. Efektivni dio gubitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	312	0	0
	5. Ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu	313	0	0
	R. OSTALI DOBICI ILI GUBICI U PERIODU	314	0	0
	S. POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE	315	0	0
	T. NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA ILI GUBITAKA U PERIODU	316	0	0

Ć. UKUPAN NETO REZULTAT OBRAČUNSKOM PERIODU	U	317	0	0
I UKUPAN NETO DOBITAK OBRAČUNSKOM PERIODU	U			
II UKUPAN NETO GUBITAK OBRAČUNSKOM PERIODU	U	318	3.956.672	5.278.683
Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima		319	0	0
Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima		320	0	0
Obična zarada po akciji		321	0	0
Razrijeđena zarada po akciji		322	0	0
Prosječan broj zaposlenih u periodu na osnovu časova rada		323	779	894
Prosječan broj zaposlenih u periodu na osnovu stanja na kraju mjeseca		324	740	885

BILANS STANJA – skraćena šema
na dan 31.12.2013. godine

U KM

POZICIJA	Broj note	Iznos tekuće godine			Iznos prethodn e godine (početno stanje)
		Bruto	Ispr. vrijed.	Neto (3-4)	
1	2	3	4	5	6
A. AKTIVA		60.381.746	10.681.732	49.700.014	55.723.847
I STALNA SREDSTVA		46.374.814	10.596.208	35.778.606	41.584.594
Goodwill		0	0	0	0
Ostala nematerijalna sredstva	1	112.569	30.700	81.869	35.232
Nekretnine, postrojenja i oprema	2	46.252.200	10.565.508	35.686.692	41.539.317
Biološka imovina i sredstva kulture		0	0	0	0
Ostali dugoročni plasmani	3	10.045	0	10.045	10.045
II TEKUĆA SREDSTVA		14.006.932	85.524	13.921.408	14.139.253
Zalihe i dati avansi	4	9.968.600		9.968.600	
Sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju		132.858	27.843	105.015	105.01
Potraživanja od prodaje i druga potraživanja	5	3.596.685	57.681	3.539.004	2.963.542

Kratkoročni finansijski plasmani		0	0	0	0
Gotovina i ekvivalenti gotovine	6	308.789	0	308.789	605.037
Aktivna vremenska razgraničenja	7	0	0	0	225.099
III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA		0	0	0	0
IV GUBITAK IZNAD KAPITALA		0	0	0	0
B. IZVORI SREDSTAVA		49.700.014	0	49.700.014	55.723.847
I KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PREDUZEĆA	8	4.146.763	0	4.146.763	10.185.006
II MANJINSKI INTERES		0	0	0	0
III DUGOROČNE OBAVEZE		18.483.725	0	18.483.725	18.344.229
Dugoročna rezervisanja	9	376.529	0	376.529	376.529
Dugoročne finansijske obaveze	10	18.107.196	0	18.107.196	17.967.700
IV KRATKOROČNE OBAVEZE		27.069.526	0	27.069.526	27.194.612
Kratkoročne finansijske obaveze	11	3.864.523	0	3.864.523	3.833.468
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze	12	14.716.155	0	14.716.155	14.680.482
Tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza	12	8.485.348	0	8.485.348	8.606.600
Pasivna vremenska razgraničenja	13	3.500	0	3.500	74.062
V ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		0	0	0	0

BILANS USPJEHA – skraćena šema
u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine

U KM

POZICIJA	Broj note	IZNOS	
		Tekuća godina	Predhodna godina
1	2	3	4
POSLOVNI PRIHODI	14	15.861.501	17.815.151
Prihodi od prodaje	14	15.830.958	17.115.495
Ostali poslovni prihodi	14	30.543	699.656
POSLOVNI RASHODI	15	19.556.030	21.986.302
Nabavna vrijednost prodate robe	15	196.235	147.943
Troškovi materijala	15	7.682.389	8.698.978
Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15	7.467.236	8.824.521
Troškovi amortizacije	15	2.720.783	2.828.940
Ostali poslovni rashodi	19	1.489.387	1.485.920
POSLOVNI DOBITAK (GUBITAK)		(3.694.529)	(4.171.151)
Finansijski prihodi	16	46.615	63.513
Finansijski rashodi	17	817.792	1.059.158
Ostali prihodi	18	1.148.229	412.813
Ostali rashodi	19	639.195	524.700
NETO DOBITAK (GUBITAK) PRIJE OPOREZIVANJA	20	(3.956.672)	(5.278.683)
Porez na dobit		0	0
NETO DOBIT (GUBITAK) PERIODA	20	(3.956.672)	(5.278.683)
Dobici utvrđeni direktno u kapitalu		0	0
Gubici utvrđeni direktno u kapitalu		0	0
Porez na dobitak koji se odnosi na ostale dobitke i gubitke		0	0
UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU	20	(3.956.672)	(5.278.683)
Dio koji pripada vlasnicima matičnog preduzeća		0	0
Dio koji pripada manjinskim vlasnicima		0	0

BILANS TOKOVA GOTOVINE

u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine

U KM

POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	301	9.175.097	11.443.123
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)			
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	302	8.185.070	10.293.373
2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	303	0	0
3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	304	990.027	1.149.75
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	11.061.866	12.107.811
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	306	2.967.630	3.872.525
2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	307	7.667.467	8.081.716
3. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	308	74.052	148.624
4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	309	0	0
5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	310	352.717	4.946
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	0	0
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	312	1.886.769	664.688
B: TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	313	0	0
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 6)			
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	314	0	0
2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	315	0	
3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	316	0	0
4. Prilivo po osnovu kamata	317	0	0
5. Prilivi od vididendi i učešća u dobitku	318	0	0
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	319	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 4)	320	487.795	33.531
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	321	0	0

2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	322	0	0
3. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	323	487.795	33.531
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	324	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	325	0	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	326	487.795	33.531
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	327	3.384.100	2.307.641
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)			
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	328	0	0
2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	329	0	0
3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	330		494.641
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	331	3.384.100	1.813.000
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 5)	332	1.305.784	1.149.230
1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	333	0	0
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	334	399.199	896.230
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	335	494.692	253.000
4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	336		
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	337	0	0
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	338	411.893	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	339	2.078.316	1.158.411
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	340	0	0
G. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (AI + BI + VI)	341	12.559.197	13.750.764
D. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (AII + BII + VII)	342	12.855.445	13.290.572
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (G - D)	343	0	460.192
E. NETO ODLIV GOTOVINE (D - G)	344	296.248	0
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	345	605.037	144.845
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	346	0	0
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	347	0	0
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČ. PERIODA (G-D+Ž+Z-I)	348	308.789	605.037

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine

U KM

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	Aksijski kapital	Revalorizaci one rezerve	Akumulisani neraspoređeni dobitak/nepokr iveni gubitak	UKUPNO
1	2	3	4	5	6
1. Stanje na dan 31.12.2011. godine	901	38.162.295	22.853.996	(45.552.156)	15.464.135
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902	0	0	0	0
3. Efekti ispravke grešaka	903	0	0	0	0
Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2011. godine (1 do 3)	904	38.162.295	22.853.996	(45.552.156)	15.464.135
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905	0	(446)	0	(446)
5. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906	0	0	(5.278.683)	(5.278.683)
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907	0			
7. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	908	0	0		
8. Neto dobiti/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909	0	0	0	0
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	910	0	0	0	0
10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911	0	0	0	0
11. Stanje na dan 31.12.2012/01.01.2013. godine (4 do 10)	912	38.162.295	22.853.550	(50.830.839)	10.185.006

12. Efekti promjena u računov. Politikama	913	0	0	0	0
13. Efekti ispravke grešaka	914	0	0	0	0
14. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2013. godine (11 do 13)	915	38.162.295	22.853.550	(50.830.839)	10.185.006
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916	0	(2.696.048)	0	(2.696.048)
16. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917	0		614.477	614.477
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918	0	0	0	0
18. Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha		0	0	(3.956.672)	(3.956.672)
19. Neto dobiti/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	919	0	0	0	0
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	920	0	0	0	0
21. Emisija akcionarskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922	0	0	0	0
22. Stanje na dan 31.12.2013. godine (14 do 21)	923	38.162.295	20.157.502	(54.173.034)	4.146.763

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Preduzeće za proizvodnju alata i mašinskih pribora "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, (u daljem tekstu "Preduzeće") sa sjedištem u ulici Nikšićki put broj 20 u Trebinju, osnovano je 1951. godine. Tokom svoje istorije, Preduzeće je prošlo kroz nekoliko promjena u vlasničkoj i organizacionoj strukturi. Bilo je društveno, a zatim državno preduzeće, dok su njegova sredstva bila podijeljena na sedam zasebnih preduzeća od kojih je svako bilo specijalizovano za proizvodnju određene vrste alata. Svih sedam državnih preduzeća je poslovalo u jedinstvenom poslovnom sistemu "Industrija alata Trebinje - IAT".

Na dan 27. januar 2007. godine, a na osnovu Ugovora o kupoprodaji potpisanog između Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd, i Direkcije za privatizaciju (zvanični zastupnik državnog kapitala u preduzećima), državni kapital svih sedam preduzeća je otkupljen od strane Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd. Odnosno, predmet kupoprodaje je bio državni paket akcija svakog preduzeća, ukupne vrijednosti od 3.090.680 KM, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Prethodno učešće državnog kapitala u svakom preduzeću je variralo od 63,128% do 64,696%. Nakon izvršene kupoprodaje, Preduzeće je promijenilo naziv u "Swisslion industrija alata" a.d. Trebinje.

Istovremeno, tokom 2007. godine angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši nezavisnu procjenu realne vrijednosti neto imovine svih preduzeća na dan 31. decembar 2006. godine. Procjena kapitala izvršena je za potrebe statusne promjene spajanje sa pripajanjem. Nakon izvršene procjene, Preduzeće "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, je preuzelo imovinu i obaveze ostalih šest preduzeća. Statusna promjena pripajanja ostalih šest preduzeća izvršena je sa stanjem na dan 30. april 2007. godine. Nakon ovog datuma, pripojena preduzeća su prestala da postoje kao zasebna pravna lica.

Osnovna djelatnost Preduzeća je proizvodnja različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, alati za rezanje navoja, kontrolni alat za navoj i rupu, strugarski alat, kružne testere za rezanje metala, glodala, čeona vretenasta glodala, upuštači, razvrtači, alati za rudarstvo, obojeni metali itd. (šifra delatnosti 2573). Matični broj Preduzeća je 1109049, a poreski identifikacioni broj (JIB) je 4401345140009. Prosječan broj zaposlenih, sa stanjem na dan 31. decembar 2013. godine je 740, odnosno 885 radnika u 2012. godini.

3. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

3.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Preduzeća sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, koji je stupio na snagu 01.01.2010. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 36/09) kojim se uređuju uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prezentacija, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja obuhvata Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda. Zakonom je precizirano da se MSFI primjenjuju na finansijske izvještaje za periode koji počinju od 1. januara 2006. godine ili kasnije.

Iako neki od standarda nisu u potpunosti primjenjivi na poslovanje, rukovodstvo Preduzeća procjenjuje njihov utjecaj i ne izražava eksplicitnu i bezrezervnu izjavu o usaglašenosti priloženih finansijskih izvještaja sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Priloženi finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za preduzeće, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 79/09 i 84/09) i drugim računovodstvenim propisima i regulativama finansijskog izvještavanja, koji su na snazi u Republici Srpskoj.

Preduzeće je u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske. Finansijski izvještaji Preduzeća su iskazani u konvertabilnim markama (KM) koja predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

3.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Preduzeća korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Međutim, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

4.1. Prihodi od prodaje proizvoda i robe

Prihodi od prodaje priznaju se po principu fakturisane realizacije.

Prihodi od prodaje priznaju se ako:

- su svi značajni rizici i koristi od vlasništva proizvoda ili robe prešli na kupca,
- preduzeće ne zadržava pravo upravljanja kao ni kontrolu nad proizvodom,
- je iznos prihoda moguće utvrditi,
- je vjerovatno da će se prodati proizvodi naplatiti,
- je troškove koji su nastali ili koji će nastati u vezi sa prodajom moguće pouzdano izmjeriti.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste, povrate robe i porez na dodatu vrijednost.

4.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju nabavnu vrijednost prodate robe, troškove materijala, bruto zarade zaposlenih, amortizaciju i ostalo.

4.3. Prihodi i rashodi kamata

Prihodi i rashodi kamata priznaju se u bilansu uspeha perioda u kome su nastali.

4.4. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva, odnosno potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protuvrijednost po zvaničnom srednjem kursu važećem na datum bilansa stanja. Poslovne transakcije u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u KM po zvaničnom kursu važećem na dan svake transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju na deviznim transakcijama u toku godine i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha kao finansijski prihodi ili rashodi po osnovu kursnih razlika u obračunskom periodu na koji se odnose.

Nerealizovane pozitivne i negativne kursne razlike, nastale prilikom preračuna deviznih potraživanja odnosno obaveza se iskazuju na isti način kao realizovane kursne razlike. Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u BAM po srednjem kursu Centralne banke BiH koji je važio na taj dan.

4.5. Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca, države, zaposlenih te ostala potraživanja priznaju se po nominalnoj vrijednosti uvećane za eventualne obračunate kamate, u skladu sa ugovorom, odnosno odlukom o isplati, sudskim rješenjem i slično. Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja.

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Procjena, to jest usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se na osnovu saznanja da potraživanje nije naplaćeno u roku, odnosno da su nastale okolnosti za djelimično umanjeње potraživanja, posebno ako su te okolnosti vezane za sudski spor sa kupcem ili nekim drugim dužnikom.

Iznos kojim se vrši usklađivanje vrijednosti kratkoročnih potraživanja u toku perioda evidentira se na teret rashoda tekućeg perioda u korist ispravke vrijednosti potraživanja. Utužena potraživanja iskazuju se kao sporna potraživanja.

Potraživanja od kupaca iz inostranstva izražena u stranim sredstvima plaćanja, iskazuju se u domaćoj valuti preračunatoj po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja.

Povećanje potraživanja za iznos pripisanih kamata priznaje se ako je zasnovano na ugovoru, vansudskom poravnanju ili sudskoj presudi.

4.6. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja

Pod osnovnim sredstvima smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine. Prilikom nabavke vrednuju se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, zajedno sa svim troškovima nastalim do stavljanja osnovnih sredstava u upotrebu.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ukoliko povećavaju ekonomske koristi u odnosu na prvobitno utvrđene ili povećavaju korisni vijek upotrebe. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha finansijskog perioda u kome su nastali.

Dobitak ili gubitak nastao prilikom rashodovanja osnovnih sredstava evidentira se u korist ili na teret ostalih prihoda odnosno rashoda kao kapitalni dobitak ili gubitak.

U cilju utvrđivanja realne vrijednosti neto imovine Preduzeća, angažovan je nezavisni procjenitelj. Procjena je izvršena sa stanjem na dan 31.12.2009 godine. Fer vrijednost je utvrđena primjenom metode tržišne vrijednosti.

Nematerijalna ulaganja odnose se na softver i licence.

4.7. Amortizacija

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja primjenom godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

Građevinski objekti	6 - 77 godina
Transportna sredstva	4 - 7 godina
Proizvodna oprema	2 - 40 godina
Kancelarijska i druga oprema	2 - 14 godina

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

4.8. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani odnose se na ulaganja u hartije od vrijednosti i učešće u kapitalu drugih pravnih lica.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica se procjenjuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrjeđenja, dok se učešća u kapitalu pravnih lica koja su namijenjena prodaji procjenjuju po tržišnoj vrijednosti. Razlike koje se tom prilikom javljaju evidentiraju se preko revalorizacionih rezervi.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti, procjenjuju po fer vrijednosti.

4.9. Zalihe

Zalihe sirovina, materijala, rezervnih dijelova, sitnog inventara, ambalaže i auto guma priznaju se po nabavnoj vrijednosti koja uključuje fakturu dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala i sirovina vrši se metodom ponderisanog prosječnog troška.

Sitan inventar, ambalaže i autoguma čiji je vijek upotrebe do godinu dana otpisuju se jednokratno prilikom stavljanja u upotrebu.

Vrijednosno usklađivanje zaliha materijala obavlja se kod zastarjelih materijala na zalihama, djelimičnog gubitka kvaliteta zaliha, na osnovu nalaza stručnih službi za utvrđivanje kvaliteta (laboratorija).

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu stvarnu vrijednost.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrednuju se po cijeni koštanja, ili neto prodajnoj cijeni zavisno od toga koja je cijena niža.

Cijenu koštanja čine:

- troškovi direktnog rada
- troškovi direktnog materijala
- fiksni i opšti (indirektni) troškovi proizvodnje, raspoređeni prema određenom ključu.

Zalihe trgovačke robe vrednuju se po nabavnoj vrijednosti.

4.10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu i ekvivalente gotovine čine: novčana sredstva na poslovnim računima kod banaka i gotovina u blagajni. Gotovina se procjenjuje po nominalnoj vrijednosti. Depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti se procjenjuju prema srednjem kursu Centralne banke BiH, koji je važio na dan transakcije, odnosno po srednjem kursu na dan bilansiranja.

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

4.11. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze se iskazuju po njihovoj nominalnoj vrijednosti, uvećanoj za kamate na osnovu zaključenog ugovora.

Obaveze iskazane u stranoj valuti (devizama) preračunavaju se po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja, odnosno srednjem kursu na dan kad se vrši otplata duga.

Dugoročne obaveze koje dospijevaju u roku do godinu dana klasifikuju se u kratkoročne obaveze.

4.12. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze koje dospijevaju u roku do godinu dana, od dana činidbe, odnosno od dana bilansa. Finansijske obaveze iskazuju se po nominalnoj vrijednosti, uvećane za pripisane kamate u toku perioda, shodno ugovorima na osnovu kojih su pribavljene, a umanjene za izvršene otplate u toku perioda.

4.13. Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze se iskazuju po nabavnoj vrijednosti koja predstavlja fer vrijednost cijene robe i primljenih usluga, koja će biti plaćena u budućnosti .

4.14. Porez na dobitak

Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primjenom propisane poreske stope od 10,00% na iznos dobitka prije oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu. Konačan iznos obaveza po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primjenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu Poreskim bilansom.

Zakon ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**1. NEMATERIJALNA ULAGANJA**

	U KM		
	Licence i slična prava	Ostala nematerijaln a ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:			
Stanje na početku godine	20.341	37.228	57.569
Povećanje :		55.000	55.000
Stanje na kraju godine	20.341	92.228	112.569
Kumulirana ispravka vrijednosti			
Stanje na početku godine	0	22.337	22.337
Povećanja:	0	8.363	8.363
Amortizacija	0	8.363	8.363
Stanje na kraju godine	0	30.700	30.700
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2013. godine	20.341	61.528	81.869
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2012. godine	20.341	14.891	35.232

Nematerijalna ulaganja se odnose na licence i softver kojim je obuhvaćeno kompletno poslovanje firme po svim segmentima i organizacijskoj strukturi. U 2013 imamo povećanje ostalih nematerijalnih ulaganja u iznosu od 55.000 KM - novi softver za programsko rješenje cijene koštanja.

2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA**u KM**

	Zemljište	Građevinski objekti	Postr. i oprema	UKUPNO
Nabavna vrijednost:				
Stanje na početku godine	7.414.520	25.914.930	16.526.663	49.856.113
Povećanja:	0	1.067.099	36.606	1.103.705
Nove nabavke	0	1.067.099	36.606	1.103.705
Smanjenja:	1.582.020	2.954.083	171.516	4.707.618
Rashod, prodaja i drugo	1.582.020	2.954.083	171.516	4.707.618
Stanje na kraju godine	5.832.500	24.027.947	16.391.753	46.252.200
Kumulirana ispravka vrijednosti:				
Stanje na početku godine	0	2.102.437	6.214.359	8.316.796
Povećanja:	0	674.532	2.037.888	2.712.420
Amortizacija	0	674.532	2.037.888	2.712.420
Smanjenja:	0	383.787	79.921	463.708
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	383.787	79.921	463.708
Stanje na kraju godine	0	2.393.182	8.172.326	10.565.508
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2013. godine	5.832.500	21.634.765	8.219.427	35.686.692
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2012. godine	7.414.520	23.812.493	10.312.304	41.539.317

Nabavna vrijednost građevinskih objekata je uvećana za 1.067.099 KM po osnovu novih ulaganja za potrebe renoviranja u građevinske objekte postojeće Fabrike za bušenje. U toku 2013 godine izvršena je prodaja stalne imovine isturenog pogona u Nevesinju i dijela Matičnog preduzeća. Prodajom je došlo do smanjenja nabavne vrijednosti građevinskih objekata u iznosu od 2.954.083 KM i ispravke vrijednosti od 383.787 KM.

Prodajom zemljišta je došlo do smanjenja stavke zemljišta za 1.582.020 KM.

Na osnovu prodaje stalne imovine ostvareni su gubici na kapitalu u iznosu od 2.696.048 KM i dobiti od 614.477 KM (dobiti po osnovu isknjižavanja rev.rezervi hartija od vrijednosti "Jahorina osiguranje" u iznosu od 98.981 KM i dobiti po osnovu prodaje građevinskih objekata 515.496 KM).

U protekloj godini nabavljeno je opreme u vrijednosti 36.606 KM, dok je prodato i rashodovano nabavne vrijednosti 171.516 KM i ispravke vrijednosti u iznosu od 79.921 KM.

Prodaja stalne imovine je izvršena Swisslionu-u d.o.o., na osnovu odluka Upravnog odbora.

3. UČEŠĆA U KAPITALU I OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	U KM		
	Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	Ostali dugoročni finansijski plasmani	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST			
Vrijednost na početku godine	9.662	383	10.045
Vrijednost na kraju godine	9.662	383	10.045
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI			
Vrijednost na kraju godine	0	0	0
NETO VRIJEDNOST			
31.12.2013. godine	9.662	383	10.045
31.12.2012. godine	9.662	383	10.045

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica se odnose na ulaganja u preduzeće IAT Alati d.o.o. Beograd. Ostali dugoročni plasmani se odnose na ulaganja u kapital "Privredna banka Beograd" a.d. Beograd. Na dan bilansiranja nije izvršeno usklađivanje ostalih dugoročnih plasmana sa tržišnom vrijednošću iz razloga što PB Beograd nije više članica na berzi i sa istima nismo uspjeli uspostaviti kontakt. Učešće u kapitalu IAT-a, takođe nismo isknjižili iako više ne posluje, iz razloga što nije odrađena likvidacija firme. Likvidacija nije odrađena zbog toga što žalbeni postupak za povrat poreza, koji je plaćen prilikom prodaje poslovnog prostora, nije okončan.

4. ZALIHE I DATI AVANSI

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Materijal	2.424.253	2.635.832
2. Nedovršena proizvodnja	1.436.559	1.828.487
3. Gotovi proizvodi	6.056.621	5.704.955
4. Roba	38.517	58.636
5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	105.015	105.015
I Zalihe	10.060.965	10.332.925
1. Dati avansi	12.650	12.650
II Dati avansi - ukupno	12.650	12.650
III ZALIHE I DATI AVANSI (I+II)	10.073.615	10.345.575

Stanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe je usklađeno sa popisom na dan bilansiranja.

Dati avansi se odnose na uplate za materijal dobavljačima u inostranstvu.

5. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

	U KM				
	Kupci u zemlji	Kupci u inostranstvu	Druga kratkoroč na potraživa nja	Porez na dodatu vrijednost	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	197.307	2.091.614	620.634	59.990	2.969.545
Bruto stanje na kraju godine	350.798	2.516.835	710.406	18.646	3.596.685
Ispravka vrijednosti na početku godine	0	0	0	0	0
Ispravka vrijednosti na kraju godine	57.681	0	0	0	57.681
NETO STANJE					
31.12.2013. godine	293.117	2.516.835	710.406	18.646	3.539.004
31.12.2012. godine	191.304	2.091.614	620.634	59.990	2.963.542

Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu se formiraju po regijama u kojima se vrši prodaja. Salda potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu su potvrđena popisom potraživanja na dan 31.12.2013. godine. Kupcima su poslani IOS-i sa stanjem na dan 31.12.2013. godine, u cilju usklađivanja stanja. Potvrđen je značajan iznos potraživanja.

Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 588.613,45 KM se odnose na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske a formirana su u uglavnom iz ranijeg perioda vezano za refundaciju bolovanja. Izvodom otvorenih stavki Fond je potvrdio iznos

potraživanja od 193.563,11 KM koji se odnosi na plaćene doprinose Fondu zdravstva a ostala potraživanja u iznosu od 395.050,34 KM osporava dok se ne uplate obaveze poreza i doprinosa. Potraživanja od Fonda dječije zaštite iznose 120.192,24 KM.

6. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Poslovni računi - domaća valuta	2.368	1.973
2. Poslovni računi - strana valuta	6.055	2.577
3. Izdvojena sredstva	300.000	600.000.
4. Blagajna - domaća valuta	366	487
5. Blagajna – strana valuta	0	0
Gotovina i ekvivalenti gotovine - ukupno (1 do 5)	308.789	605.037

Saldo gotovine odgovara stanju žiro računa poslovnih banaka i stanju koje je utvrđeno popisom na dan 31.12.2013. godine. Stanje blagajne odgovara stanju zadnjeg blagajničkog izvještaja i stanju koje je utvrđeno popisom. Preduzeće ima otvorene žiro račune u slijedećim bankama: Sberbank a.d. Banja Luka, Raiffeisen bank a.d. Banja Luka, UniCredit bank a.d. Banja Luka, Hypo Alpe Adria bank a.d. Banja Luka.

Izdvojena sredstva u iznosu od 300.000 KM su evidentirana po osnovu Ugovora o izdavanju platve garancije-carinske-sveobuhvatne Broj: BIB-951-291-18/1318/13 od 20.03.2013. godine koji je sklopljen sa Balkan Investment a.d. Banja Luka. Svrha garancije je obezbjeđenje plaćanja carinskog duga za proceduru unutrašnje obrade sa rokom važnosti od 20.03.2013. godine do 20.03.2014. godine. Sredstva za obezbjeđenje predmetne garancije čini postojeći depozit u iznosu od 300.000 KM.

7. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Ostala aktivna vremenska razgraničenja	0	225.099
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno		225.099

Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na kamate za neblagovremeno plaćene obaveze po osnovu poreza i doprinosa, koje dospijevaju u 2013. godini. Uknjižene su na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o odgodi plaćanja poreskih obaveza. Ovaj iznos u 2014. godini je skinut sa aktivnih vremenskih razgraničenja i odnesen na trošak kamata po dospjeću prema Rešenju u maju 2014. godine.

8. KAPITAL

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Akcijski kapital	38.162.295	38.162.295
I. Osnovni kapital	38.162.295	38.162.295
1. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava bez dugoročnih finansijskih	20.157.502	22.754.569

plasmana

2. Ostale revalorizacione rezerve	0	98.981
II. Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti i gubici (1 do 2)	20.157.502	22.853.550
1. Gubitak ranijih godina	(50.216.362)	(45.552.156)
2. Gubitak tekuće godine	(3.956.672)	(5.278.683)
III. Gubitak (1 do 2)	(54.173.034)	(50.830.839)
KAPITAL (I do II-III)	4.146.763	10.185.006

Osnovni kapital Preduzeća čini akcijski kapital. Akcijski kapital je podijeljen na 38.162.295 običnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Na osnovu Izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 30.11.2013. godine, koji vodi knjigu akcionara, ukupan broj akcionara je 4.196.

U 2013 godini došlo je do promjene registracije privrednog subjekta većinskog vlasnika -"KONCERN SWISSLION -TAKOVO", d.o.o Beograd u "SWISSLION GROUP d.o.o za unutrašnju i spoljnu trgovinu", Novi Sad. Ova preregistracija je izvršena u Registru privrednih subjekata prema rešenju od 25.12.2012 godine.

U narednom pregledu dajemo pregle akcionara:

Swisslion group d.o. za unutr. i spoljnu trg. Novi Sad	64,31%
PREF a.d. , Banja Luka	9,89%
ZIF VIB Fond a.d., Banja Luka	7,06%
Fond za restituciju RS a.d. , Banja Luka	4,95%
ZIF Jahorina Koin a.d. , Pale	2,31%
ZIF Bors Invest fond a.d., Banja Luka	1,11%
Ostali akcionari	<u>10,37%</u>
Ukupno:	100,00%

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata procjene građevinskih objekata od strane ovlaštenih lica u 2009. godini.

Ostale revalorizacione rezerve su formirane po osnovu svođenja na fer vrijednost ulaganja u akcije emitenta Jahorina osiguranje a.d. Pale, koje su prodane. Prilikom prodaje akcija - Jahorina, u 2012. godini nismo isknjižili efekte revalorizacije, pa smo to odradili u 2013. godini po nalogu Revizora za 2012. godinu.

9. DUGOROČNA REZERVISANJA

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	376.529	376.529
Dugoročna rezervisanja - ukupno	376.529	376.529

Dugoročna rezervisanja se odnose na kamate koje su obračunate u grejs periodu vezano za Sporazum o reprogramiranju duga prema fondu PIO u iznosu od 10.129.266 KM, po Odluci Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2312/06 od 02.11.2006. godine. Ovo smo uknjižili u 2008. godini po nalogu Revizije za 2007. godinu.

10. DUGOROČNE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	17.113.513	17.113.513
2. Dugoročni krediti u zemlji	993.683	854.187
I Dugoročne finansijske obaveze - ukupno	18.107.196	17.967.700

Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital sa stanjem na dan 31.12.2012. godine iskazane u iznosu od 17.113.513 KM u cjelosti se odnose na investirana sredstva Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o. Beograd u Preduzeće, po Ugovoru zaključenom između Koncern Swisslion-Takovo d.o.o. Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovorom nije predviđena dokapitalizacija Preduzeća niti je Preduzeće dobilo od Direkcije za privatizaciju i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske zvanično mišljenje o mogućnosti konvertovanja ovih sredstava u kapital Preduzeća. Dugoročni krediti se odnose na reprogram električne energije po osnovu duga iz ranijeg perioda. Reprogram se sastoji iz dva dijela. Prvi reprogram sklopljen u novembru 2011, gdje smo se obavezali da ćemo isti otplatiti u 60 rata i njegovo stanje 31.12.2013 godine iznosi 496.755 KM, a drugi u novembru 2013. godine uz obavezu otplate u 36 rata sa stanjem na dan bilansa od 496.928 KM.

11. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Kratkoročni krediti u zemlji	0	498.160
2. Kratkoročni krediti u inostranstvu	0	0
3. Dio dugoročnih kredita koji dospjeva za plaćanje do jedne godine	8.485.348	8.606.600
4. Ostale kratkoročne finansijske obaveze (osim kratk. obaveza klasifikovanih u grupu sred. nam. za prodaju ili otuđenje)	3.864.523	3.335.308
Kratkoročne fin. obaveze - ukupno (1 do 4)	12.349.871	12.440.068

Iz naprijed navedenog pregleda vidno je da nemamo obaveza po kreditima banaka, jer smo iste izmirili u januaru 2013 godine. Obaveze koje su dospjele za plaćanje do jedne godine odnose se na dospjele obaveze za reprogram PIO Trebinje 7.198.437,06 KM, reprogram PIO - Nevesinje 523.838,57 KM, reprogram za električnu energiju Trebinje 721.220,56 KM, električnu energiju Nevesinje 5.143,37, obaveze prema Centralnom registru hartija vrijednosti 999,99 KM reprogram prema Vodovodu Trebinje 13.833,05 i obaveze prema zavodu za zapošljavanje 21.875,03 KM. Ostale kratkoročne obaveze u iznosu od 3.864.523 KM odnose se na pozajmicu od Swisslion d.o.o-Trebinje.

12. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Dobavljači u zemlji	2.939.705	2.388.670
2. Dobavljači u inostranstvu	851.082	683.994
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 2)	3.790.787	3.072.664
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada kojim se refundiraju	206.240	256.910
2. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	969.446	1.054.212
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	6.776.399	6.917.796
4. Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju	9.448	13.097
5. Obaveze za poreze na zarade koje se refundiraju	21.048	21.438
6. Obaveze za doprinose na zarade koje se refundiraju	111.365	114.142
7. Obaveze za ostala neto lična primanja	241.616	399.208
8. Obaveze za porez na ostala lična primanja	21.339	31.988
9. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	1.421.172	1.459.768
II Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - ukupno (1 do 9)	9.778.073	10.268.559
1. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	647.171	647.171
2. Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	0	4.200
3. Tehnološke otp.	9.500	
3. Ostale obaveze	129.020	138.086
III Druge obaveze - ukupno (1 do 3)	785.691	789.457
IV Obaveze za porez na dodatnu vrijednost	0	0
V		

1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	318.631	502.007
2. Obaveze za doprinose koji terete troškove	24.873	26.367
3. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	18.100	21.428
V Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine bez tekućih obaveza za porez na dobit (1 do 3)	361.604	549.802
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze-ukupno (I do V)	14.716.155	14.680.482

Najznačajniji iznos obaveza iz poslovanja se odnosi na obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz zarada iz ranijih godina. Preduzeće se u 2012. godini obratilo Ministarstvu finansija Republike Srpske sa zahtjevom za odgodu poreskih obaveza koje su utvrđene ranijim Rješenjima Poreske uprave Republike Srpske. Ministarstvo finansija je 18.05.2012. godine donijelo Rješenje o odgodi plaćanja poreskih obaveza kojim se odobrava jednokratna odgoda plaćanja obaveza u ukupnom iznosu od 10.833.856 KM sa obračunatom kamatom u iznosu od 595.369 KM. Rješenjem je naloženo da se izvrši jednokratna uplata poreske obaveze 18.05.2013. godine. Zbog nemogućnosti izvršenja navedenog rješenja u 2013. godini pristupilo se zahtjevu prema Vladi o posebnom načinu izmirenja poreskog duga - pretvaranju poreskog duga u akcije. Ovaj zahtjev je upućen u novembru mjesecu 2013. godine i za isti očekujemo povoljan ishod.

Obaveze za doprinose na ostala lična primanja u iznosu od 1.253.641 KM se odnose na topli obrok i regres iz ranijih godina.

13. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Unaprijed obračunati rashodi perioda	3.500	3.500
2. Ostala pasivna vremenska razgraničenja	0	70.562
Pasivna vremenska razgraničenja - ukupno (1 do 2)	3.500	74.062

14. POSLOVNI PRIHODI

	U KM	
	31. 12.2013.	31.12.2012.
1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	156.830	150.550
2. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	51.452	1.115
I Prihod od prodaje robe – ukupno (1 do 2)	208.282	151.665
1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na dom.trž.	1.506.400	1.338.892
2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na ino.trž.	14.156.538	15.624.938
II Prih. od prodaje proizvoda i usluga – ukupno (1 do 2)	15.662.938	16.963.830
Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	15.871.220	17.115.495
1. Prihodi od aktivir. potr. učinaka i ostali pos.prih.	30.543	15.536
III Prihod od aktiviranja učinaka - ukupno	30.543	15.536
1. Povećanje/smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	-40.262	684.120
IV Promjena vrijednosti zaliha učinaka ukupno	-40.262	684.120
POSLOVNI PRIHODI - UKUPNO (I do IV)	15.861.501	17.815.151

15. POSLOVNI RASHODI

	31.12.2013.	U KM 31.12.2012.
1. Nabavna vrijednost prodate robe	196.235	147.943
I Nabavna vrijednost prodate robe ukupno	196.235	147.943
1. Troškovi materijala za izradu	6.257.724	7.190.244
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	623.908	586.660
3. Troškovi goriva i energije	800.757	922.074
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	7.682.389	8.698.978
1. Troškovi bruto zarada	7.039.863	8.494.155
1. Troškovi bruto naknada članovima Upravnog odbora	332	11.619
2. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	427.041	318.747
III Troš.bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (1 do 2)	7.467.236	8.824.521
IV Troškovi amortizacije	2.720.783	2.828.940
1. Troš.rez.za nakn. i dr.beneficije zap.	0	70.562
V Troškovi rezervisanja	0	70.562
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	21.360	3.010
2. Troškovi transportnih usluga	539.530	556.625
3. Troškovi usluga održavanja	31.986	30.722
4. Troškovi reklame i propagande	22.857	97.407
5. Troškovi ostalih usluga	142.557	83.382
VI Troš proizv.usl. – ukupno (1 do 5)	758.290	771.146
1. Troškovi neprozv.usluga	122.076	107.459
2. Troškovi reprezentacije	37.041	33.563
3. Troškovi premija osiguranja	8.471	6.830
4. Troškovi platnog prometa	253.669	246.449
5. Troškovi članarina	5.487	6.405
6. Troškovi poreza-na teret preduzeća	101.002	149.624
7. Troškovi doprinosa-na teret preduzeća	4.618	2.532
8. Ostali nematerijalni troškovi	198.733	91.350
VII Nematerijalni troškovi – ukupno (1 do 8)	731.097	644.212
Ostali poslovni rashodi-ukupno (V do VII)	1.489.387	1.485.920
POSLOVNI RASHODI – UKUPNO (I do VII)	19.556.030	21.986.302

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
16. FINANSIJSKI PRIHODI		
1. Prihodi od kamata	0	0
2. Pozitivne kursne razlike	46.615	59.253
3. Ostali finansijski prihodi	0	4.260
Finansijski prihodi - ukupno (1 do 3)	46.615	63.513
<hr/>		
17. FINANSIJSKI RASHODI		
	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Rashodi kamata	434.420	550.271
2. Negativne kursne razlike	58.546	86.162
3. Ostali finansijski rashodi	324.826	422.725
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	817.792	1.059.158

Rashodi kamata se sastoje od kamata na kredite podnesenih prilikom izmirenja svih kredita u januaru 2013. godine u iznosu od 12.766,36 KM, kamata za električnu energiju 147.912,16 KM, kamate po rešenju poeske uprave-donesene sa aktivnih razgraničenja od 31.12.2012 godine u iznosu od 225.098,56 KM i kamate po ostalim obavezama od 48.642,98 KM.

18. OSTALI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.004.777	150.556
2. Dobici po osnovu prodaje materijala	850	0
3. Viškovi izuzimajući viškove zaliha učinaka	4.319	1.835
4. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	3.278	899
5. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	135.005	259.523
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 5)	1.148.229	412.813
OSTALI PRIHODI - UKUPNO	1.148.229	412.813

19. OSTALI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2013.	31. decembra 2012.
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	488.000	486.435
2. Gubici po osnovu prodaje materijala i hartija od vrijednosti	1.130	0
3. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	2.076	1.786
4. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala, robe i ostali rashodi	147.989	36.479
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 4)	639.195	524.700
OSTALI RASHODI - UKUPNO	639.195	524.700

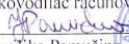
U stavci ostalih rashoda 102.678 KM se odnosi na rashod po osnovu otpisa potraživanja od kupaca.

20. NETO FINANSIJSKI REZULTAT

Gubitak redovne aktivnosti u iznosu od 4.465.706 KM sastoji se od poslovnog gubitka od 3.694.529 KM (razlika poslovnih prihoda i poslovnih rashoda) i finansijskog gubitka 771.177 KM (razlika finansijski prihoda i finansijskih rashoda). Istovremeno je ostvaren dobitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda u iznosu od 509.034 KM. Dakle, ukupan gubitak posmatranog perioda iznosi 3.956.672 KM (razlika gubitka redovne aktivnosti i dobitka po osnovu ostalih prihoda i rashoda).

21. SUDSKI SPOROVI

Protiv Preduzeća, sa stanjem na dan 31. decembar 2013. godine se vode sudski sporovi koji se uglavnom odnose na sporove sa radnicima. Na osnovu dosadašnjeg iskustva i informacija od pravnih zastupnika, rukovodstvo Preduzeća vjeruje u pozitivan ishod ovih sporova. Preduzeće je pokrenulo sudske sporove za naplatu svojih potraživanja od pravnih lica. Vrijednost pokrenutih sporova iznosi 57.681,21 KM. Ishod sporova je neizvjestan.

Rukovodilac računovodstva

Koviljka Pamučina

Trebinje, februar 2014 godine